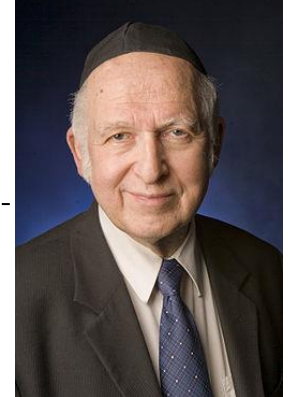
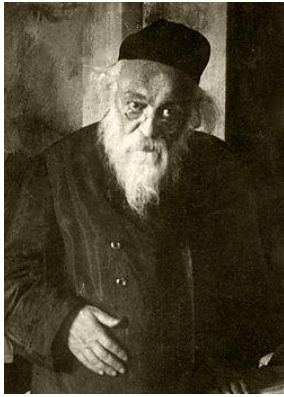

Ki MiBrisk Teitzei Torah:

The Development of a Higher-Order Torah Learning System

Recommended Sources for Further Study:

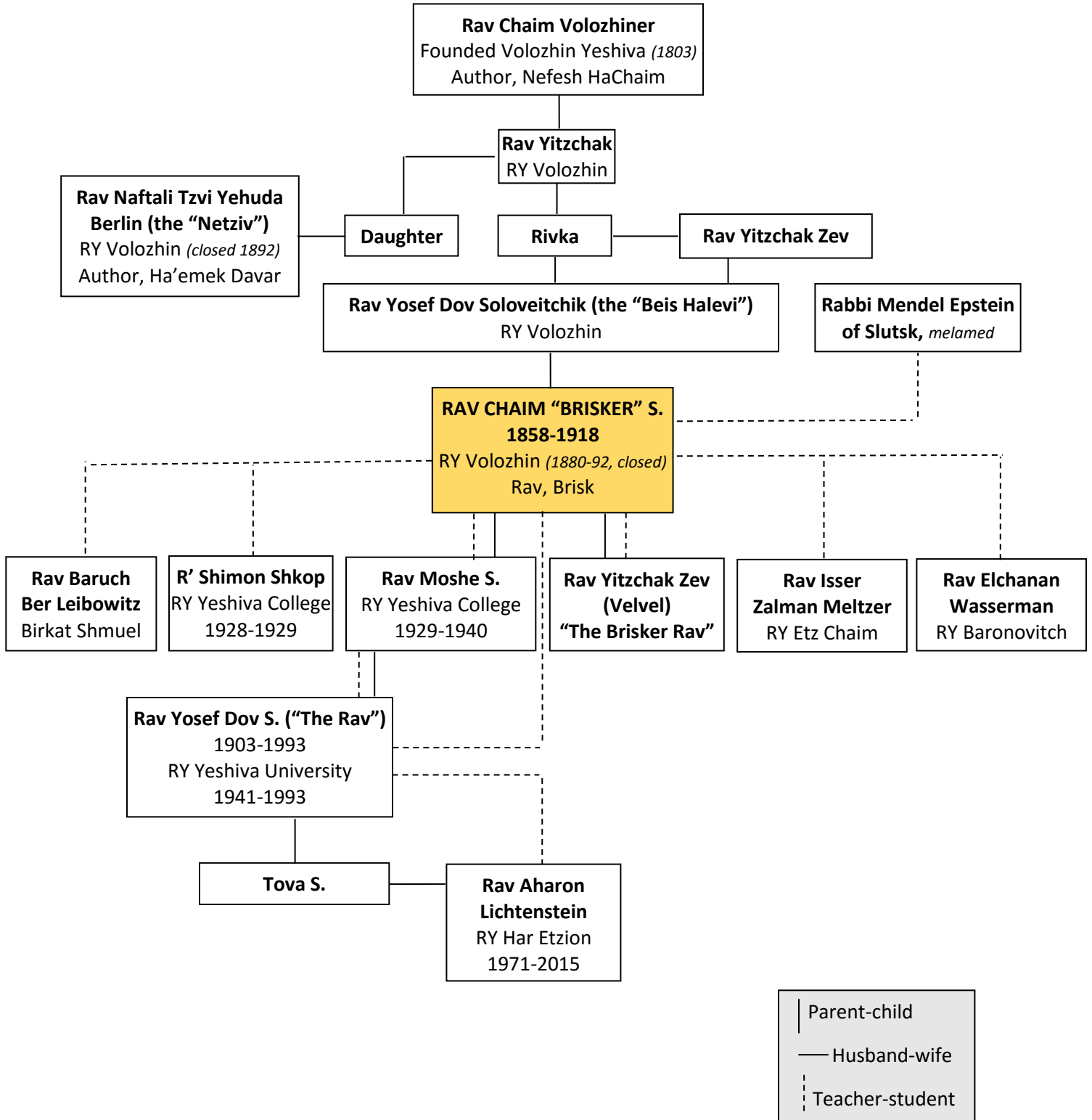
Krumbein, Eliyakim. "מר' חיים מברסק והגר"ד סולוביצ'יק ועד 'שיעורי הרב אהרן ליכטנשיין' – על "נטועים" 51-99. Yehuda V'Shomron, Machon Herzog, 2002. Available for free at <http://haretzion.org/images/stories/YHE/torah/Brisk%20-%20REKrumbein.pdf>

Lichtenstein, Rabbi Mosheh. "What' Hath Brisk Wrought: The Brisker Derekh Revisited." The Torah U'Madda Journal 9, 1-18, New York, Yeshiva University, 2000. Available for free at http://www.yutorah.org/_shiurim/%2FTU9_Lichtenstein.pdf

Saks, Jeffrey. "From the Pages of Tradition: Rabbi Joseph B. Soloveitchik on the Brisker Method." Tradition 33:2, 50-60. New York, Rabbinical Council of America, 1999. Available for free at https://www.academia.edu/3824117/Rabbi_Joseph_B._Soloveitchik_on_the_Brisker_Method

Schreiber, Doniel. "The Brisker Derekh Today: Are We Pursuing the "Path" Envisioned by Reb Hayyim?" In Wisdom From All My Teachers: Challenges and Initiatives in Contemporary Torah Education, Jeffrey Saks and Susan Handelman, eds. 229-248. Academy for Torah Initiatives and Directions (ATID), Jerusalem, 2003. (Available from Rabbi Zalesch by request.)

The Brisker Dynasty – Major Figures

Hallmarks of the “Brisker Derech” (Methodology)

- 1) a) Strong emphasis on Rambam; b) Rambam as interpreter, not merely codifier
- 2) Organizational structure; classification and categorization
- 3) Development of theory via abstraction over practical Implication
- 4) Terminology emphasizing categories
- 5) What over why
- 6) Extraction of matching element from different topic to solve problem
- 7) Importance of Nafka Mina (practical implication) to prove importance of distinction

חידושי הגר"ח כריתות דף יא עמוד א

בענין קטן הבא על שפחה חרופה

כתב הרמב"ם בהלכות שגגות (פרק ט הלכה ג) (1) בן ט' שנים ויום א' שבא על שפחה חרופה, היא לוקה והוא מביא קרבן. וכתב, "יראה לי שאינו מביא עד שיגדיל ויהיה בן דעת." וצריך עיון – דכיון דילפינן דקטן חייב בקרבן, למה אינו מביא עד שיגדיל? ואמר הגאון רב חיים זצ"ל (5), שיש לפרש בב' אופנים (2), או דעיקר חיוב הקרבן אינו חל עליו עד שיגדיל, או דאף דעיקר חיוב הקרבן כבר חל עליו, מכל מקום בקטנותו אינו בר הבאה. (3)

קטן בא על שפחה חרופה – למה מביא קרבן כשיגדיל?

= אינו חייב בקרבן?

= אינו בר הבאה?

(6) והנה בהא דאב מדיר את בנו בנזיר, פסק הרמב"ם (פ"ב מהל' נזירות הי"ד) דמביא, כשישלים נזירותו, קרבנות טהרה, כשאר הנזירים הגדולים. והרי, בהלכה דאב מדיר את בנו בנזיר, לא נאמר אלא דחל עליו הנדר דנזירות, אבל לענין הבאת קרבנות (2) הרי הוא צריך להיות בדינו כקטנים דעלמא, דלא שייך בהו הבאת קרבנות! אמנם באמת ברמב"ם שם מבואר "וחייב לנהוג בו כל דקדוקי נזירות," הרי, דהוא מפרש דהלכה דאב מדיר את בנו בנזיר, אין הפירוש דהוא רק לענין הנדר דנזירות בלבד, אלא דגם עצם קיום (4) הנזירות חייב האב לנהוג בו, וזה בכלל ההלכה דאב מדיר את בנו, ואם כן שפיר חייב האב להביא קרבנות טהרה, דכל זה מקיום הנזירות, והאב חייב לנהוג בו מהך הלכה. (5)

אב מדיר את בנו בנזיר – למה האב מביא קרבנות לבנו?

הרמב"ם: "חל עליו נדר הנזירות" = נדר, לא קרבנות

הרמב"ם: "וחייב לנהוג בו כל דקדוקי נזירות" = נדר + קיום (קרבנות)

אמנם, הרי גם במופלא הסמוך לאיש, שנדר בנזיר, כתב שם הרמב"ם בהלכה הקודמת, דמביא קרבנות טהרה בעודו קטן. והרי מה דנדרבה מופלא הסמוך לאיש, הוא רק לענין חלות הנדר דנזירות, אבל לענין הקרבנות, הדר דינו להיות כקטנים דעלמא, דאין מביאין עליהן קרבנות. ואמר הגר"ח זצ"ל דמזה מוכח דקרבנות נזירות, דין קרבנות מחוסר כיפורים עליהן, דאין צריך דעת, ואפשר להביאם על הקטנים. [א"ה, ע"ע בחידושי הגר"ח נזיר דף כט ונז].

מופלא הסמוך לאיש בנזיר – הרמב"ם: מביא קרבן כשעדיין קטן

ריבוי מופלא הסמוך לאיש – לחלות, לא לקיום (קרבנות)

קרבן נזיר = מחוסר כפורים ← אינו צריך דעת ← קטן מביא

Comparing Brisk and Non-Brisk Torah

■ Leaning at the Seder

חידושי הריטב"א מסכת פסחים דף צט עמוד ב

ואפילו עני שבישראל. פירשו בתוספות, אפילו עני, שאינו רגיל בהסבה כל השנה כולה. וגם נמי, עשיר, שהוא מיסב על כלי מילת וכרים וכסתות הוי חירות, אבל עני, מפני שהוא אינו מיסב אלא על גבי ספסל, סלקא דעתך אמינא לא הוי דרך חירות, ולא צריך הסבה, קא משמע לן.

עשיר – כלי מילת, כרים, וכסתות
= עני – ספסל

חידושי הגר"ח פסחים דף צט עמוד ב

בענין הסיבה דרך חירות. בשולחן ערוך הרב (סימן תע"ב סק"ו) כתב, בליל פסח טוב להרבות בכלים נאים כפי כחו, אפילו כלים שאינו צריך לסעודה – יסדרם יפה על השולחן לנוי, **זכר לחירות** וכו'. אבל הגר"א שם (בסק"ב) כתב, על דרך השולחן ערוך, שכתב יסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי כחו, דמשום **חירות** בעין זה, ומשמע דאינו רק משום **זכר** בעלמא, אלא דזהו בכלל **דרך חירות**, שנאמרה במצות הסיבה.

והנראה בזה, דהנה במצות הסיבה, כתבו רש"י והרשב"ם (ריש פרק ערבי פסחים ד"ה ואפילו) "עד שיסב כדרך בני חורין **במטה ועל השלחן**", ולכאורה, מה ענין של שלחן אצל הסיבה? אלא על כרחך, דזהו נכלל בהסבה דרך חירות, שיהיה **דוקא על השלחן**, אבל אם יסב על המטה בלא שלחן, לא הוי הסיבה. ולפי זה, כיון דבעין שיסב על השלחן משום מצות הסבה, אם כן, שייך גם כן שיהיה השלחן מסודר בכלים נאים, משום מצות הסבה דרך חירות.

כלים נאים = "חירות" או "זכר לחירות?"
חירות (כלים) = דרך חירות (הסיבה)
הסיבה ← שלחן
שלחן = כלים נאים

■ Repeating Shemoneh Esrei for Obsolete Additions

חידושי הגר"ח ברכות דף כו עמוד ב

בענין טל ומטר

בשכח ולא אמר "טל ומטר" במנחה בערב שבת, דהדין דמתפלל ערבית שתיים, ואף דבערבית לא יזכיר "טל ומטר". וכבר הקשו התוספות (בד"ה טעה), בשכח לומר יעלה ויבא, מה מועיל מה שיתפלל ערבית שתיים, כיון שעכשיו כבר אינו ראש חודש, ואינו אומר יעלה ויבא! אולם, בטל ומטר, אין להקשות כן, משום דטל ומטר הוא **מסדר התפילה (5)**, וכשלא אמר, הוי משנה ממטבע שטבעו חכמים, וכאילו לא התפלל כלל. אבל יעלה ויבא, רק **חיוב הזכרה** היא (4), ולא הוי כלא התפלל, רק שחייב להתפלל שנים כדי שיזכיר יעלה ויבא, ועל כן שפיר מקשו מה מהני כשיתפלל ערבית שתיים. (2)

Reason (Rav Chaim)	מעריב שתיים?	Forgot on שבת ...
סדר התפילה – כאלו לא התפלל	Yes	טל ומטר
חיוב הזכרה – עדיין כבר התפלל	No (תוספות)	יעלה ויבא

דף על הדף ברכות דף כו עמוד ב

ובהר צבי (או"ח סי' נד) כותב בשם הגאון ר' חיים הלוי זצ"ל (ונדפס בחידושי הגר"ח על הש"ס ברכות כו, ב) דמי ששכח לומר "טל ומטר" בערב שבת, ונזכר בשבת, בזה כולי עלמא מודו שצריך להתפלל ערבית

שנים, אפילו שאין מרויח כלום אם יחזור ויתפלל – דהא אינו אומר בשבת "טל ומטר" – ד"טל ומטר" הוא בכלל מטבע שטבעו חכמים, וכל שלא הזכיר "טל ומטר" הו' משנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות, והו' כלא התפלל כלל, ולא דמי ל"עלה ויבוא". **אולם הוא חולק עליו, וסובר ד"עלה ויבוא" ו"טל ומטר" שווים, ודין אחד יש להם, וכיון דב"עלה ויבוא" תליא במחלוקת הראשונים הנ"ל, הוא הדין ב"טל ומטר", וכדי לצאת ידי ספק, חוזר ומתפלל בתורת נדבה.**

חידושי הגר"ח בבא קמא דף פח עמוד א

מה לאשה שכן אינה במילה

"מה לאשה שכן אינה ראויה למילה." עיין בשיטה מקובצת שהקשה, דהתם משום דלא שייך גבה מילה, ותיריך דהרי פטורה גם מהטפת דם ברית! והדבר תמוה – הרי גם הטפת דם ברית לא שייך גבה!

ונראה על פי מה דאיתא בגמרא עבודה זרה דף כ"ז, דנכרי פסול למול – או משום דכתיב "המול ימול", או משום "ואתה את בריתי תשמור". וקאמר בגמרא שם, דנפקא מינה לאשה, דאי משום "המול ימול", אשה כמאן דמהילא דמיא; ואי משום "ואתה את בריתי תשמור", נתמעט גם אשה.

למה נכרי פסול ממילה?

פסוק "המול ימול" ← אשה כשר למול (כמהילא דמיא)
פסוק "ואתה את בריתי תשמור" ← אשה פסול למול

ומוכח מזה, דלענין מילה, אמרינן דליתא באשה משום דלא שייך גבה, ועל כרחך, כמאן דמהילא דמיא, מה שאין כן לענין הטפת דם ברית, ליתא מדינא גבה, ועל כן פסולה גם לאחרים.

אשה

מילה	←	כמאן דמהילא דמיא	←	לא שייך גבה	←	כשר לאחרים
הטפת דם ברית			←	ליתא מדינא לגבה	←	פסול לאחרים

ולפי זה, מבואר היטב דברי השיטה מקובצת, דלענין הטפת דם ברית, דמצותו משום "ואתה את בריתי תשמור", אם כן, אשה אינה בדין הטפת דם ברית, ושפיר הו' פירכא, אף על גב דלא שייך גבה; מה שאין כן גבי מילה, דעיקר הטעם משום דלא שייך גבה, ולא מדינא, ועל כן הקשה השיטה מקובצת שפיר, דלא הו' פירכא.

אשה

מילה	←	לא שייך	←	שיטה מקובצת: לא שייך
הטפת דם ברית	←	לא מדינא	←	שיטה מקובצת: פטור

וגם, דיש עוד לפרש, דלענין מילה, דלא שייך גבה, שפיר הו' דינא כמאן דמהילא דמיא, מה שאין כן לענין "ואתה את בריתי תשמור", לא מהני מה דלא שייכא. מכל מקום, חסר לה הך דינא, וגם בזה יתבאר דברי השיטה מקובצת.

■ **"What Hath Brisk Wrought?" (Lichtenstein), p. 9**

The field is thus narrowed and all questions regarding the "final cause" eliminated. The Brisker transformation of the learning effort has been extremely successful in its goals of explaining the material world of applied pesak halakhah, but it has done so at the price of eliminating all speculation regarding the motivating forces behind the halakhot.

Classic Brisker Terminology

- **Lomdus** Deep, highly-analytical learning

- **Chakirah** Logical inference or result of a halachic inquiry or investigation
I made a *chakirah* that the reason the Broncos lost the Super Bowl was because they did not have a sufficient game plan.

- **Limmud** Way of learning a particular idea
- **Pirchah** Challenge to a halachic hypothesis
When presented with a **limmud** that Succot and Pesach should be comparable due to their similar dates, the Gemara offers a **pirchah** that the Pesukim do not both say תשובו

- **Chiluk** Division into categories
We made a **chiluk** between our children that the ones over age 10 can cross Alameda by themselves and the ones younger than 10 cannot cross Alameda by themselves.

- **Chalot Shem** Legal definition; identification
Students in DAT have the **chalot shem** Modern Orthodox.

- **Etzem** Essence – the element in its objective (potential) sense
- **Kiyum** Fulfillment – the element in its active (kinetic) sense

- **Peulah** The act which causes a future affect (i.e., ownership) to take place
- **Chalot** The point at which something (i.e., ownership) begins to take affect

- **Siman** Effect $A \rightarrow B$
- **Sibah** Cause $A \leftarrow B$
Does adhesion on lung *cause* animal to be non-glatt-kosher (Shulchan Aruch), or does it *result* from already being non-kosher (Rama)? Nafka Mina for treating the animal as non-glatt-Kosher or non-Kosher.

- **Tzvei dinnim** Distinction made between two apparently overlapping elements
- **Tzvi dinnim** in *brit millah*, father and son. Before Bar Mitzvah, it is a *din* in the father; after Bar Mitzvah, it is a *din* in the son.

- **Cheftzah** Identification of Halachic paradigm as related to *object*
- **Gavrah** Identification of Halachic paradigm as related to *character*
Whether we have school on a snowy day is a *din* in the *cheftzah*; whether each student can actually come is a *din* in the *gavrah*.
Relations with forbidden relative is an *issur gavra*; relations with own *niddah* wife is an *issur cheftza*. (Brisker Rav Yevamot 2a)

How Would a Brisker Look at the World?

■ **Theoretical Construct:** When a person leaves a *succah* because of rain, is that a result of the *succah* being no longer a *mitzvah* object (*issur cheftza*), or of the person no longer being obligated in *mitzvat succah* (*issur gavra*)?

Nafka Mina:

A) It stops raining during the meal. (The Mishna says you are exempt until the end of the meal, which would seem to indicate an *issur gavra*, since the *cheftza* is now usable.)

B) It is not raining a few blocks away. Do I need to go to a *succah* there? (If it is an *issur cheftza*, yes, since that *cheftza* never received the *chalot shem* of an invalid *succah*. If it is an *issur gavra*, no, because the person remains exempt wherever he is.)

C) It stops raining during the meal. Do my neighbor and I need to trade *succahs*? (If the exemption was an *issur cheftza*, yes – we were each exempt from our own *succah*, but the temporary nature of the *issur cheftza* never applied to other people any more than it applied to the same person later that day.)

D) It stops raining, and then I arrive at your house. Should I eat inside with you or outside in the *succah*? (*Issur cheftza*, inside; *issur gavra*, outside.)

■ **Theoretical Construct:** Is not eating in the *succah* a *din* in the discomfort caused by the rain or is it a *din* in the actual rain itself? (*Tzvei Dinnim*)

Nafka Mina:

A) I am wearing a raincoat. (If it is a *din* in discomfort, I am obligated to stay outside, because I am not uncomfortable. If it is a *din* in the actual rain, I should go inside.)

B) It is not raining, but it is cold or windy. (If the rain exemption is a *din* in discomfort, I should go in, because I am uncomfortable in the cold or wind. If it is a *din* in the actual rain, I have no exemption. From the fact that the Mishna discusses ruined soup as a criteria for going inside, it would seem that it is a *din* in the actual rain, not the physical discomfort. Cold and wind do not ruin soup, only rain does.)

■ **Nafka Mina:** Pesach ends on Friday. Can I cook *kitniot* for Shabbat in a Pesach pot?

Construct: If the *issur kitniot* has the *chalot shem* (legal status) of *chametz*, no, I cannot cook *kitniot* in a Pesach pot any more than I could cook *chametz* in a Pesach pot. If *kitniot* was a preventative measure against eating *chametz* but the *kitniot* never received the *chalot chem chametz*, yes, because since the need for prevention ended, the *kitniot*, which in itself is permitted, can no longer cause harm to my Pesach pot.

■ **Nafka Mina:** My boss fired me yesterday. Should I apply for a job at the same company today?

Construct: If your boss fired you because of your own lack of competency (*issur gavra*), no, because you are the same lazy person today. If your boss fired you because of your inability to do that particular job (*issur cheftza*), yes, because you are applying for a different job.

■ **Nafka Mina:** I hated Star Wars Episodes 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, and 8. Should I go see 9?

Construct: *Tzvei Dinnim* in disliking Star Wars: writing and casting. If your dislike was a *din* in the writing, then new writers creates a different *chalot shem* and you should go see it. If your dislike was in the cast, then the presence of new writers does **not** create a new *chalot shem* and you should **not** go see it.

Rav Y. D. Soloveitchik's 10 Rules of Brisker Learning

(Adapted from Tradition article cited on Page 1, which is based on מה דודך מדוד)

- 1) Clarity.** “Everything became so simple, so clear, so elementary, so much so that they wondered why they themselves hadn't explained the (heretofore unclear) position of the Rambam or statement of Tosafot as had their rabbeim.”
- 2) Originality.** “The introduction of borrowed logical considerations ... the repetition of ideas and Torah novellae which float in the air and are known by every yeshiva student ... with no effort to find a manner of frank and individual self-expression – all these are foreign to the creative and true methodology of R. Hayyim.”
- 3) Totality.** “Everything – from beginning to end – is crucial. Even if the learner is sure of the genuineness of his thought process, in its image and form, even if he senses that he is on the straight path, eyeing lights in the distance – he dare not rest if even the most minuscule detail cannot fit within his general conceptual framework.”
- 4) Truth.** “The Halakhic Man's conscience is highly vigilant. He is self-critical, neither deceiving himself nor blinding (honest) insight. If he is at all uncertain of the veracity of his reasoning, even though others may appreciate (his logic), he will blot it from his writing and speak not of it to another. Truth is his guiding light.”
- 5) Commitment.** “Absolute devotion to Torah, and the ability to utterly focus on it by day and night, are the dual conditions to actualize this method. Halakhic Man is committed with his entire heart and soul to Torah and halakhic reasoning, and is not distracted from them even while occupied with other matters.”
- 6) Succinctness.** “This method does not need verbosity, prefaces or multiple examples. ... It strikes right to the root of the matter, using (only) two or three words. By emphasizing just one word in the language of the sugya, all questions evaporate, difficulties are solved and doubts resolved.”
- 7) Expectations.** “The Halakhic Man does not attempt to resolve all questions. He neither rejoices in answers, nor is he pained by the queries. Man's role is to understand. When he understands the difficulty and the inexplicable complexities – that is enough! Halakhic Man does not waste his spiritual energies for naught, (attempting to) answer unanswerable questions or unsolvable riddles.”
- 8) Straightness.** “Halakhic Man will never utter a convoluted or fabricated idea. ... The simple understanding (peshat) is his guiding light.”
- 9) Control.** “The most fundamental and central idea is the act of simplification. (Halakhic Man) enslaves the word to its true meaning, the form to the content, the terminology to the method. He becomes possessor of the Torah, doing with it as he will.”
- 10) Accessibility.** “Halakhic Man is an outstanding pedagogue, with fantastic ability to make (Torah) understood. Both young and old depend on him ... His students admire him, for they have only one, irreplaceable teacher, and he is entirely dedicated to them with all his heart and soul.”